

สรุปคดีกบฏสมชาย นิลไพจิตร

คุณูปการของกบฏสมชาย

นายสมชาย นิลไพจิตร เริ่มอาชีพทนายความตั้งแต่ปี 2519 ที่สำนักทนายความ ณิชู เศรษฐบุตร์ ต่อมาในปี 2530 ได้ก่อตั้งสำนักทนายความ สมชาย นิลไพจิตร โดยที่ความต่อสู้เพื่อสิทธิของผู้ต้องหามาอย่างต่อเนื่อง และก่อนจะถูกบังคับให้สูญหาย นายสมชายดำรงตำแหน่งประธานชมรมนักกฎหมายมุสลิม และรองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนสภาทนายความ

นายสมชายคือเบื้องหลังของคดีสำคัญหลายคดี โดยเฉพาะคดีทางภาคใต้ที่ประชาชนถูกกล่าวหาว่าพัวพันกับ “การก่อการร้าย” โดยสามารถทำความเข้าใจให้ปรากฏจนจำเลยพ้นจากข้อหาได้เกือบทุกคดี เช่น คดีกูเฮงเผาโรงเรียน เมื่อปี 2537 คดีหม้อแวพัวพันกลุ่มก่อการร้ายเจไอ¹ และเกือบทุกคดีนายสมชายยืนอยู่ฝั่งตรงข้ามกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หลายคดีสำคัญๆ ไม่ว่าจะเป็นคดีช็อตไซนายเอกวัต ศรีมันตะ หรือคดีวิสามัญฆาตกรรมโจตานช้าง หลายฝ่ายเชื่อกันว่าผลงานในอดีตของเขาเป็นสาเหตุที่ทำให้ถูกบังคับสาบสูญ

ปางเส้นสุดท้าย คือในปี 2547 นายสมชายเปิดโปงเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดนราธิวาสว่าได้ทรมานผู้ต้องหา ปล้นปืน-เผาโรงเรียน 5 คน ด้วยการทุบตี เตะ ต่อย ช็อตด้วยไฟฟ้าที่ร่างกาย พยายามทำให้ขาดอากาศหายใจ และปัสสาวะรดใส่เพื่อให้รับสารภาพ ระหว่างถูกควบคุมตัวที่โรงเรียนตำรวจนครบาล² รวมถึงเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีส่งคณะแพทย์เข้าไปดูอาการของผู้ต้องหา นอกจากนี้ นายสมชายยังได้ล่า 50,000 รายชื่อเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกกฎอัยการศึกในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างการออกมาเรียกร้องความเป็นธรรมให้ลูกความผู้บริสุทธิ์ซึ่งถูกบังคับให้สารภาพนั้น นายสมชายและครอบครัวต้องเผชิญกับภาวะที่ถูกข่มขู่ จนต้องเตือนเพื่อนทนายความด้วยกันให้ระวังตัวว่าจะถูกเจ้าหน้าที่อุ้ม

เหตุการณ์หายตัวไป

วันที่ 12 มีนาคม 2547 นายสมชายได้นัดเพื่อนทนายที่ร้านอาหารย่านรามคำแหงในช่วงค่ำ ก่อนจะแยกย้ายกันในเวลาประมาณ 20.00 น. โดยนายสมชายขับรถจากถนนรามคำแหงมุ่งไปทางลำสาลี หลังจากนั้นก็ไม่มีการสามารถติดต่อนายสมชายได้อีก

จากเหตุการณ์ในวันที่ 12 มีนาคม 2547 มีประจักษ์พยานเห็นเหตุการณ์ในช่วงเวลา 20.30 น. บริเวณถนนรามคำแหง 65 หน้าร้านแม่ลาปลาเผาว่า เห็นรถของนายสมชายขับมาจอด และมีรถเก๋งสีดำอีกคันมาจอดต่อท้าย นายสมชายเดินลงจากรถมาพูดคุยกับ พ.ต.ต.เงิน ทองสุข และพรรคพวกอีกรวม 3 – 5 คน และพยานเห็น พ.ต.ต.เงิน ผลักนายสมชายขึ้นรถแล้วขับออกไป ส่วนรถที่นายสมชายขับมานั้น ถูกพรรคพวกของ พ.ต.ต.เงิน คนหนึ่งขับออกไป หลังจากนั้น พบว่ารถถูกจอดทิ้งไว้บริเวณใกล้สถานีขนส่งหมอชิต

¹ https://somchaiaward.wordpress.com/2007/03/06/2nd_1/

² https://somchaiaward.wordpress.com/2007/03/06/2nd_1/

ความคืบหน้าคดี

- 16 มิถุนายน 2547 พนักงานอัยการและนางอังคณา นีละไพจิตร ภรรยา พร้อมบุตรอีก 5 คนเป็นโจทก์ร่วมฟ้อง จำเลย 5 คน ซึ่งอยู่ในเหตุการณ์ลักพาตัวนายสมชายไปเมื่อ 12 มีนาคม 2547 ตามคำให้การของพยานผู้เห็นเหตุการณ์ 6 คน
- 12 มกราคม 2549 ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาว่า พ.ต.ต.เงิน ทองสุข ใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อบังคับให้นายสมชายขึ้นรถยนต์จริง มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309 วรรคหนึ่ง และมาตรา 391 มีโทษจำคุก 3 ปี ส่วนความผิดฐานปล้นทรัพย์ ศาลชี้ว่าพ.ต.ต. เงิน ไม่มีเจตนาที่จะประสงค์ต่อทรัพย์ อีกทั้งไม่มีหลักฐานว่านำทรัพย์ไปจริงหรือไม่ นอกจากนี้ ศาลยกฟ้องจำเลยที่เหลืออีก 4 คน
- 11 มีนาคม 2554 ศาลอุทธรณ์ยกฟ้องจำเลยทั้ง 5 คน และไม่อนุญาตให้นางอังคณาและบุตร เป็นโจทก์ร่วมตามที่ฝ่ายจำเลยได้ยื่นคำร้องคัดค้าน โดยศาลอ้างว่าไม่ใช่ที่ชัดเจนว่านายสมชายเสียชีวิตแล้วหรือไม่
- 17 พฤษภาคม 2555 ศาลจังหวัดปทุมธานี มีคำสั่ง พ.ต.ต.เงิน เป็นบุคคลสาบสูญ ตามคำร้องของทนายความและครอบครัวของ พ.ต.ต. เงิน โดยมีข้อมูลว่า พ.ต.ต.เงิน ได้หายสาบสูญในช่วงวันที่ 19 กันยายน 2551 จากเหตุการณ์ค้นกันน้ำถล่มที่เขื่อนแควน้อย จังหวัดพิษณุโลก
- พฤษภาคม 2557 ศาลฎีกาไม่รับหลักฐานบันทึกการใช้โทรศัพท์ที่ครอบครัวนีละไพจิตรยื่นเพิ่มเติม โดยให้เหตุผลว่า หลักฐานไม่มีความน่าเชื่อถือ เพราะไม่มีผู้ให้บริการโทรศัพท์และเจ้าหน้าที่จากผู้ให้บริการมาให้ข้อมูลต่อศาล
- 25 ธันวาคม 2558 ศาลฎีกาไม่อนุญาตให้นางอังคณาและบุตรเป็นโจทก์ร่วมอีกเช่นกัน ด้วยเหตุผลเดิม
- 29 ธันวาคม 2558 ศาลฎีกามีคำสั่งยกฟ้องคดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 5 นาย เพราะพยานหลักฐานขาดความน่าเชื่อถือ และไม่อนุญาตให้นางอังคณาและบุตรเป็นโจทก์ร่วมเพื่อยืนยันความถูกต้องของหลักฐานที่แสดงการบันทึกการใช้โทรศัพท์มือถือของเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 5 นาย โดยศาลให้เหตุผลว่าขาดหลักฐานพิสูจน์ว่านายสมชายเสียชีวิต

DSI

อยู่ระหว่างการสืบสวนสอบสวน

หลักฐานอันเชื่อได้ว่านายสมชายถูกบังคับให้สูญหาย

1. บันทึกการใช้โทรศัพท์มือถือของจำเลยทั้งห้า เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2547 ที่นายสมชายหายตัวไป เจ้าหน้าที่ทั้งห้าโทรหากันเองถึง 75 ครั้ง
2. มีจำเลยรายหนึ่งโทรหาคนที่สำนักงานกฤษฎีกาหลังจากเกิดเหตุที่ถนนรามคำแหง

ข้ออ้างของศาลในการยกฟ้อง

ศาลชั้นต้น

1. พ.ต.ต. เงิน ทองสุข ไม่มีความผิดฐานปล้นทรัพย์ เพราะไม่มีเจตนาว่าต้องการเอาทรัพย์นั้นไป และไม่มีหลักฐานว่าได้นำเอาทรัพย์สินไปจริงหรือไม่

ศาลอุทธรณ์

1. ศาลยกฟ้อง พ.ต.ต.เงิน ทองสุข เพราะขาดความชัดเจนว่า พ.ต.ต.เงิน ต้องการลักทรัพย์ของนายสมชาย

ศาลฎีกา

1. หลักฐานบันทึกการใช้โทรศัพท์ขาดความน่าเชื่อถือ เพราะไม่มีผู้ให้บริการโทรศัพท์และเจ้าหน้าที่จากผู้ให้บริการมาให้ข้อมูลต่อศาล
  2. พยานไม่สามารถยืนยันว่าผู้ขับรถของนายสมชายคือจำเลยคนใด และไม่สามารถระบุลักษณะเด่นของจำเลย และยืนยันว่าจำเลยเป็นคนร้าย
  3. โจทก์ไม่นำพยานคนหนึ่งมาพิสูจน์ต่อหน้าศาล ซึ่งเป็นนายตำรวจที่รู้ว่าจำเลยคุยกันเพื่อทำร้ายนายสมชาย
-